PETRIDOTNET 1.3 FELHASZNÁLÓI ÚTMUTATÓ

Utolsó módosítás: 2015. március 9. Aktuális programverzió: 1.3.5546

I. Bevezető

A PetriDotNet program Petri-hálók szerkesztésére, szimulációjára és analízisére szolgál. A BME Méréstechnika és Információs Rendszerek tanszékének szakmai segítségével készült azzal a céllal, hogy az oktatásban is használható, könnyen kezelhető és bővíthető program legyen.

II. Rendszerkövetelmények

A PetriDotNet program futtatásához a Microsoft .NET (4.0 vagy újabb) keretrendszer szükséges Windows (XP vagy újabb) operációs rendszer alatt. A fejlesztés közben arra törekedtünk, hogy a program a Mono futtatókörnyezettel is kompatibilis maradjon, így Linux és Mac OS X platformokon is futtatható legyen. Azonban a Mono környezet nem tesztelt, így nem is támogatott.

Kisebb méretű (néhány száz csomópontot tartalmazó) Petri-hálók esetén a program memóriaigénye nem jelentős (10–20 MB nagyságrendű), ugyanakkor nagy (egy alhálóban több ezer elem feletti) hálók esetén már jelentős az erőforrásigény, illetve ilyen méretű hálók gyors megjelenítésére a program egyelőre nincs optimalizálva.

A program nem igényel telepítést. A tömörített állományból kibontva, tetszőleges helyre másolva futtatható.

III. A program használata

Igyekeztünk olyan programot készíteni, aminek használata könnyen és gyorsan elsajátítható. Az alábbiakban rövid betekintést nyújtunk a program kezelésébe, az egyes funkciók működésébe, a program különböző kezelőfelületeinek használatába.

III.1. Indítás

A PetriDotNet program indítása után egy üres szerkesztőablak fogad:

A programot a főmenüből, illetve az eszközsávról kiválasztott parancsokkal vezérelhetjük. Indítás után választhatunk, hogy egy új üres hálót készítünk (*File* » *New* parancs) vagy egy korábban elmentett hálót töltünk be (*File* » *Open* parancs).

III.2. Betöltés, mentés

A program jelenleg kétféle fájlformátumot használ:

- .pnml: XML alapú szöveges fájlformátum. A PNML a Petri-hálók szabványos tárolási formátuma, más Petri-háló programok is támogatják. Ennek a használata javasolt.
- .pn: Bináris fájlformátum. Gyorsabb a betöltése, viszont az olvashatósága csak egy programverzión belül garantált.

Ezen felül további fájlformátumok exportálása érhető el beépülő kiterjesztés (add-in) formában (az *Add-in* » *Export* menüpont alatt):

- .pnt: az INA¹ analízis program által elfogadott formátum. Ebbe a formátumba mentve tudjuk a hálót az INA programmal beolvastatni és a tulajdonságait elemezni.
- NuSMV: a NuSMV² és nuXmv³ eszközök bementi formátuma.
- SAL: a SAL⁴ eszköz bemeneti formátuma.

III.3. Petri-hálók létrehozása, szerkesztése

A PetriDotNet program több ablakos (MDI) szerkesztést tesz lehetővé. Azaz egyszerre több Petri-hálót nyithatunk meg és szerkeszthetünk, a hozzájuk tartozó szerkesztőablakokat pedig a *Window* paranccsal tetszés szerint váltogathatjuk, illetve egymáshoz képest függőlegesen és vízszintesen elrendezhetjük.

¹ http://www2.informatik.hu-berlin.de/lehrstuehle/automaten/ina/

² http://nusmv.fbk.eu/

³ https://nuxmv.fbk.eu/

⁴ http://sal.csl.sri.com/

A szerkesztőmező (ahova a hálót rajzolhatjuk) mérete más Petri-hálós eszközöktől eltérően rögzített. Három paranccsal változtathatjuk meg: a *View* » *Fit to net* (Alt+F7) parancs az éppen szerkesztés alatt álló Petri-háló befoglaló méretéhez igazítja a szerkesztőmezőt, míg a *View* » *Grow width* (*Alt+Jobbra*) parancs szélességében, a *View* » *Grow height* (*Alt+Le*) parancs pedig magasságában növeli meg a szerkesztőmezőt. (Ezek a parancsok az eszköztárról is elérhetők.) A szerkesztőmenő azonban automatikusan növekszik görgetés hatására, illetve ha egy elemet a szerkesztőmező szélére húzunk.

Alaphelyzetben a szerkesztő (azaz *Design*) mód van kiválasztva. Ebben a módban a képernyő bal oldalán levő oldalsávban láthatók a szerkesztési eszköztárak, ezekből választhatók ki a háló szerkesztéséhez szükséges eszközök. A *Toolbox*ban találhatók a beszúrni kívánt elemek: hely, tranzíció, él, token, helyettesítő tranzíció (coarse transition – erről egy külön fejezetben részletesebben is írunk).

Minden szerkesztési művelethez először az adott elemet kiválasztjuk a *Toolbox*ban. Csomópontok (hely, tranzíció) rajzolásakor a kiválasztott csomópontot a szerkesztőmező megfelelő pontjára kattintva helyezhetjük le. A *Token* eszközzel a kezdő token eloszlás állítható be: az adott helyre kattintva a helyben levő tokenek száma eggyel nő.

Él behúzásához először a kezdő csomópontra, majd a vég csomópontra kell kattintani (ez kicsit eltér a más eszközökben gyakori "kezdőpontra kattintás majd húzás" művelettől). Él rajzolásakor lehetőség van töréspontok beiktatására is, ehhez a kezdő csomópontra kattintás után sorban a szerkesztőmező megfelelő pontjaira kell rákattintanunk. A készülő él a töréspontokkal együtt folyamatosan látható. Az utolsó töréspont berajzolása után kattintsunk a vég csomópontra, ezzel elkészül az él.

A *Select* mód kiválasztásával az egyes elemek (hely, tranzíció, él) kiválaszthatók és tulajdonságaik szerkeszthetők. Élek kiválasztásakor az élet alkotó töréspontok is megjelennek és szerkeszthetővé válnak. Ha egy töréspont rossz helyen van, akkor az él kiválasztása és a töréspontok megjelenése után az adott pontot egyszerűen húzzuk odébb. Ha egy töréspontot törölni szeretnénk, akkor ehhez a helyi menüből (az él kiválasztása után az adott töréspontra jobb egérgombbal kattintva megjelenő menüből) a *Delete edge point* parancsot válasszuk. Töréspont utólagos felvételére is lehetőség van *Select* módban: a *Ctrl* módosító gomb megnyomása mellett kattintsunk az adott él megfelelő pontjára, így ott egy új töréspont keletkezik (ezt a funkciót a kurzor megváltozása is jelzi).

Ha a beállítások közt a View fülön bejelöljük az Enable edit helper tool lehetőséget, akkor

egy hely vagy tranzíció kijelölése során kapunk egy szerkesztést könnyítő eszköztárt, mely közvetlenül a kijelölt elem mellett jelenik

meg. A tranzíció vagy a hely ikonra kattintva a kijelölt helyhez kapcsolódó tranzíció ill. hely szúrható be, az él ikonnal pedig az adott elemelemből kiinduló él készíthető egyszerűen.

Ξ	Identity	Pbi
	Name	terminal free
Ξ	Operation	
	Capacity	Unlimited
	Tokens	2
Ξ	Tervezés	
	BorderColor	Black
Ŧ	Coordinate	340; 320
	FillColor	White
N Na	a me ame of the el	ement.

Properties

A kiválasztott elemek tulajdonságai az oldalsávon elhelyezkedő *Properties* részen szerkeszthetők. Az egyes tulajdonságokról rövid leírást kapunk a *Properties* doboz alján. Az elemek tulajdonságai szerkeszthetők a helyi menü segítségével is. Ehhez az adott elemre jobb gombbal kattintva megjelenő menüből válasszuk ki a *Properties* menüpontot.

Egyes tulajdonságokat anélkül meg tudunk változtatni, hogy megnyitnánk a *Properties* lapot. Ilyen lehetőség a már említett *Token* eszköz, amivel a helyekben levő tokenek számát módosíthatjuk. Ezt a lehetőséget gyorsbillentyűk segítségével is használhatjuk: *Select* módban a kívánt helyet kiválasztva a *Ctrl+Num+* és *Ctrl+Num-* billentyűkombinációkkal növelhetjük illetve csökkenthetjük a hely jelölését.

Ugyanez a két billentyűkombináció élek esetén is működik: *Select* módban a kívánt élet kiválasztva a *Ctrl+Num*+ növeli, míg a *Ctrl+Num*- csökkenti az él súlyát.

Másik ilyen egyszerűsítés a tranzíciók orientációjának (függőleges vagy vízszintes irány) megváltoztatása. Ehhez a *Select* mód kiválasztása után a *Ctrl* módosító gomb megnyomása mellett kattintsunk az adott tranzícióra, aminek az iránya függőlegesből vízszintesbe vált és a következő kattintásra vissza (ezt a funkciót a kurzor megváltozása is jelzi).

Helyek és tranzíciók létrehozásakor az új csomópont neve nem látható. Ez a beállítás az áttekinthetőséget szolgálja. A nevek megjelenítését a *Properties* szerkesztődoboz *Name Visible* tulajdonsága vezérli, ennek átállításával engedélyezhetjük. Kényelmi funkció, hogy ha megváltoztatjuk egy csomópont nevét (a *Properties* dobozban a *Name* tulajdonságnál), akkor a név kijelzése automatikusan engedélyeződik. A nevek megjelenítésének átállítását gyorsbillentyű is segíti: a *Select* mód kiválasztása után az *Alt* módosító gomb megnyomása mellett kattintsunk az adott helyre vagy tranzícióra, ennek hatására az adott csomópont neve megjelenik illetve a következő kattintásra megint eltűnik.

· data _x

Helyek és tranzíciók esetén lehetőségünk van a csomópont nevének elhelyezkedését (a csomópont felett, alatt, tőle balra vagy jobbra) megváltoztatni a *Properties* dobozban a csomópont *Text Align* tulajdonságának átállításával (négy lehetőség közül

választhatunk egy legördülő listából: Top, Bottom, Left, Right). Természetesen ez is elvégezhető egyszerűbben gyorsbillentyűk segítségével: *Select* módban a kívánt csomópontot kiválasztva a *Ctrl+Fel, Ctrl+Le, Ctrl+Balra, Ctrl+Jobbra* billentyűkombinációkkal rendre a csomópont fölé, alá, tőle balra vagy jobbra helyezhetjük át a név kijelzését.

IV. Hierarchikus hálók kezelése

Hierarchikus háló esetén a *Hierarchy* dobozban látható a háló felépítése és itt a megjelenítendő alhálót is ki lehet választani. A program ún. helyettesítő tranzíciók (coarse transition, CT) segítségével kezeli az alhálókat. A helyettesítő tranzíció lehetőséget ad arra, hogy egy modellezett tevékenységet vagy eseményt (amit

eredetileg egy tranzíció modellezett) finomítsunk, azaz egy alhálóvá, egy alacsonyabb hierarchia szinten megjelenő Petri-háló részletté bontsunk ki.

Ebből következik, hogy minden alhálót egy-egy CT reprezentál a szülőhálóban. Természetesen egy ilyen helyettesítő tranzíció "szintaktikailag" is tranzícióként viselkedik, azaz csak helyekhez kapcsolódhat mind bemenő, mind kimenő éleivel. Ezért amikor egy élet húzunk egy szülőhálóbeli hely és a CT közé, a helyből képződik egy referenciapéldány a CT által reprezentált alhálóban. A referenciahelyek pontosan ugyanúgy viselkednek, mint szülőjük. (A referenciahelyeket a program kékkel jelöli alapértelmezés szerint.)

Ha egy szülőhálóbeli helyet a CT-hez kötve nem szeretnénk új referenciapéldányt létrehozni az alhálóban, hanem egy már létező alhálóbeli helyet szeretnénk referenciahellyé alakítani, akkor a szülőhálóbeli hely és a CT közti él behúzása közben tartsuk lenyomva a *Ctrl* gombot. Ennek hatására az él behúzása után egy listából kiválaszthatjuk, hogy mely alhálóbeli helyet szeretnénk referenciahellyé alakítani.

A szülőhálóban a helyet és a CT-t összekötő él csak egy kapcsolatot vizualizál, nem valós él, ezért szaggatott vonallal van feltüntetve és nincs multiplicitása. A végén lévő nyilak jelölik, hogy az alhálóban a referenciahelyhez milyen élek kapcsolódnak.

Például ha a szülőháló és az alháló a fenti kettőnek megfelelő, akkor ez ekvivalens az alul látható hálóval.

PetriDotNet 1.3 felhasználói útmutató http://petridotnet.inf.mit.bme.hu/

A helyettesítő tranzíciók másolhatók. Amennyiben egy másolatot hozunk létre egy CTből, másolat képződik a hozzá tartozó alhálóról is. Ez az alháló ugyanazokkal a referenciahelyekkel fog rendelkezni, mint az eredeti, kivéve, ha a másoláskor a referenciahelyek szülőhelyeiből is kijelöltünk. Ilyenkor a szülőhelyek másolataira fognak az adott referenciahelyek mutatni. Ezt mutatja a következő példa is (a bal oldalon látható, hogy melyik elemek voltak a másolásnál kijelölve, a jobb oldalon pedig a beillesztés utáni eredmény látható):

V. Petri-hálók ellenőrzése

Petri-hálók ellenőrzésére alapvetően kétféle lehetőséget kínálkozik: a szimuláció (token játék) és a háló analízise (dinamikus/viselkedési tulajdonságok vizsgálata, invariánsok számítása, strukturális tulajdonságok felderítése, stb.). Ezek közül beépítve a PetriDotNet program a szimuláció eszközét kínálja fel, az analízis elvégzésére pedig a külön telepíthető kiterjesztések (add-in) támogatásával ad lehetőséget.

V.1. Szimuláció, token játék

Szimuláció módban lehet a háló működését ellenőrizni. A szimuláció a programban kétféle formában érhető el: az *interaktív, lépésenkénti szimuláció* (más néven *token játék*) és a *nem interaktív szimuláció* avagy *futtatás*.

Token játék esetén (*Step by step* üzemmód) az adott állapotban engedélyezett tranzíciók a jó láthatóság kedvéért piros kerettel és piros sraffozással vannak jelölve. Ebben a lépésenkénti szimulációs módban egyesével tüzelhetjük az engedélyezett tranzíciókat a kiválasztott tranzícióra kattintva. Ugyanezt érhetjük el a kívánt tranzíció nevét a lenti *Choose from list:* listából kiválasztva és a *Fire selected* gombra kattintva. A *Step one* gombbal véletlenszerűen választunk egyet tüzelésre az engedélyezett tranzíciók körül. A *Reset net* gomb alaphelyzetbe állítja a hálót, azaz visszaállítja az a kezdő tokeneloszlást (állapotot), ami a szimuláció indításakor volt érvényes.

A szimulációs szerkesztődoboz alsó *Run* fülével válthatunk nem interaktív vagy futtatási üzemmódba. Ebben a módban (adott időközönként) ismétlődő tüzelést indíthatunk a *Run* gombbal. A háló a *Tick interval*-ban beállított időközönként lép a következő állapotba (azaz tüzel egyet). A konfliktusokat a program véletlen választással oldja fel, tehát ebben a módban az állapottér egy trajektóriáját járjuk be. A *Transitions fired last* mezőben az utolsó néhány lépésben tüzelt tranzíciók nevei láthatók. Ha az *Automatic logic time step* be van jelölve, a hálóbeli idő úgy működik, mint egy logikai óra. Ha nincs beje-

lölve, akkor a hálóbeli idő a Tick interval-ban beállított időközönként halad előre.

A *Large scale statistics* nevű kiegészítő (add-in) beépülő modul segítségével szintén nem interaktív szimulációt futtathatunk a hálón, majd a futás eredményei alapján készült statisz-tikát láthatjuk a modul ablakában:

Large scale statistics Settings Number of firings: 1	10 000	 Run from current state Run from initial state 		te 🔄 Keep ending state				
Transitions				Places				
Transition	Firings	Percentage		Place		Avg token	Avg token in time	
Transition2	4999	49,99 %		Place1		1,008299170082		
Transition	5001	30,01 %		Place2		0,991700829917		
Progress:						0,366 s	Run	
			(	ОК	]	,		

V.2. Analízis

A hálók analízisére két lehetőség van. Egyrészt használható a berlini Humbolt Egyetem Informatikai Intézete által fejlesztett INA (Integrated Net Analyzer, honlapja: http://www2.informatik.hu-berlin.de/lehrstuehle/automaten/ina/) program. Ez .pnt formátumú fájl bemenetet vár, amelybe az aktuális hálót a PetriDotNet exportálni tudja az *Add-in* » *Export* » .*pnt export* menüpont segítségével.

Másrészt a programhoz mellékelve vannak bizonyos analízis modulok. Az *Add-in » Analysis » Invariant analysis* menüpont segítségével **P-invariánsok és T-invariánsok** kereshetők a Martinez-Silva algoritmus segítségével.

Ezen kívül lehetőség van **modellellenőrzésre** az *Add-in » Analysis » Model checking* menüpontban, *amennyiben ez a beépülő modul külön telepítésre került*. Ebben a modulban az állapottér szimbolikus feltérképezése után egy CTL kifejezés adható meg az alábbi ablakban. Ezt a program kiértékeli és igaz/hamis választ ad.

A kifejezésekben CTL temporális operátorok és a Petri-háló helyeinek tokenszámaira felírt kifejezések szerepelhetnek. Ezek tetszőlegesen zárójelezhetők, összekapcsolhatók ÉS és VAGY operátorokkal, valamint egymásba ágyazhatók.

Az érvényes kifejezések formális definíciója:

```
<CTL_kifejezés> ::= <operátor>(<kifejezés>) |
                    <bin_operátor>(<kifejezés> <bin_elválasztó> <kifejezés>)
<kifejezés>
               ::= <CTL_kifejezés> |
                    <hely_kifejezés> |
                    !<kifejezés> |
                    <kifejezés> <bool_operátor> <kifejezés> |
                    true | false |
                    ( <kifejezés> )
                ::= EX | EF | EG | AX | AF | AG
<operátor>
<bin_operátor> ::= EU | AU | EW | AW | ER | AR
<br/><bin_elválasztó> ::= u | w | r
<hely_kifejezés> ::= <hely_ID> <relációs_jel> <egész_szám>
<relációs_jel> ::= > | < | >= | <= | = | != | <>
<bool operátor> ::= '&' | '|'
```

A <hely_ID> egy Petri-hálóbeli hely ID-ja vagy neve. Ezek az ablak tetején látható listából kiválaszthatók és az *Insert* gombbal be is szúrhatók a kurzor aktuális pozíciójába. Amennyiben egy relációs jelet és egy számot is kiválaszt, majd az *Insert full expression* gombra kattint, egy teljes <hely_kifejezés> szúrható be a kifejezésbe. A szerkesztést szintaxiskiemelés is segíti.

Egy érvényes kifejezés látható a következő képernyőképen:

P CTL Expression Editor	
and AF EF or AG EG neg AU EU () AX EX true false	Aleph.alfa Insert Insert Insert full expression
EU(EX <mark>(</mark> alfa>0	) u (beta ≥ 1 gamma ≠ 0) <mark>)</mark>
ОК	

VI. A kezelői felület részletes leírása

VI.1. A PetriDotNet főablakának felépítése

VI.2. Főmenü

P File Edit View Insert Mode Tools Add-in Window Help

A menü felépítése

– File

- New: Új hálót hoz létre.
- Open: Megnyit egy hálót fájlból.
- Close: Bezárja az aktuális hálót.
- Save: Menti az aktuális hálót.
- Save As: Menti az aktuális hálót más néven vagy más formátumban.
- Save to bitmap: Elmenti a hálót .png formátumban.

- Save to SVG: Elmenti a hálót vektorgrafikus (Scalable Vector Graphics, .svg) formátumban.
- Exit: Bezárja a programot.
- Edit
  - Undo: Visszavonja az utolsó műveletet.
  - Redo: Megismétli az utolsó visszavont műveletet.
  - Cut: Kivágja a háló kijelölt elemeit.
  - Copy: Kimásolja a háló kijelölt elemeit.
  - Paste: Beilleszti a vágólapra másolt elemeket.
  - Delete: Kitörli a háló kijelölt elemeit.
  - Select All: Kijelöli a háló összes elemét.
- View ebben a menüben lehet az oldalsávban levő szerkesztődobozok láthatóságát és a szerkesztőmező méretét beállítani
  - Toolbar: Mutatja vagy elrejti a fő eszköztárat
  - Selection toolbar: Mutatja vagy elrejti a Selection eszköztárat
  - Status bar: Mutatja vagy elrejti a státuszsort
  - Toolbox: Mutatja vagy elrejti a Toolbox-ot
  - Property pane: Mutatja vagy elrejti a Properties dobozt
  - Token game pane: Mutatja vagy elrejti a tokenjáték dobozát
  - Overview: Mutatja vagy elrejti a háló áttekintő képét
  - Design area size: Beállítja a háló alapterületét.
  - Grow width: Megnöveli a háló alapterületét vízszintes irányban.
  - Grow height: Megnöveli a háló alapterületét függőleges irányban.
  - Fit to net: A háló alapterületét az elemekhez igazítja.
- Insert
  - Place: Beszúr egy helyet a következő egérkattintás pozíciójába.
  - Transition: Beszúr egy tranzíciót a következő egérkattintás pozíciójába.
  - Edge: Beszúr egy élet a következő két egérkattintással kijelölt elem közé.
  - Token: Eggyel növeli az egérkattintással kijelölt helyen levő tokenek számát.
  - Default cursor: Kijelölés módra vált.
- Mode
  - Design mode: Szerkesztés módba vált.
  - Token game simulation: Token játék (szimuláció) módba vált.
- Tools
  - Options: A program működését itt állíthatja be.
- Add-in ebben a menüben jelennek meg a program kiegészítői, amelyek a program melletti *add-in* könyvtárban találhatók.

- Window ebben a menüben találhatók a megnyitott hálók ablakainak átrendezésére szolgáló menüpontok
- Help
  - Send error feedback: Visszajelzést küldhet egy hibáról.
  - About: Itt tájékozódhat a program verziószámáról.

VI.3. Fő eszköztár

i 🗋 🖗	त्र 📙 🛪 🐚 🖏 🗙 🕼 🕅 🧐 🧐 🥵 🕨 🕂 🖶 🖓			
	Új			
	Megnyitás			
2	Mentés			
ж	Kivágás			
	Másolás			
(Å)	Beillesztés			
×	Törlés			
59	Visszavonás			
	Újra			
Sec.	Szerkesztés módba váltás			
	Token játék (szimuláció) módba váltás			
€]→	Megnöveli a háló alapterületét vízszintes irányban.			
*	Megnöveli a háló alapterületét vízszintes irányban.			
	A háló alapterületét az elemekhez igazítja.			
\$	Beállítások			

VI.4. Selection eszköztár

III |0] [Z] [¥] Ø

0	Az aktuális kijelölésből kiválasztja a tranzíciókat.
0	Az aktuális kijelölésből kiválasztja a helyeket.
Z	Az aktuális kijelölésből kiválasztja az éleket.
$\forall$	Kijelöli az aktuális háló összes elemét.
Ø	Megszünteti a kijelölést.

VI.5. Tulajdonságpanel (Property pane)

A tulajdonságpanelen az alábbi tulajdonságok állíthatók be az egyes elemekhez:

	Háló	$\bigcirc$		7	Tulajdonság leírása
BorderColor		+	+	+	Az elem körvonalának színe.
Capacity		+			A hely kapacitása.
Coordinate		+	+		Az elem pozíciója
Distribution			-		A tranzíció tüzeléséhez rendelt valószínűségi
			т		eloszlása.
FillColor		+	+	+	Az elem kitöltőszíne.
Id	+	+	+	+	Az elem egyedi azonosítója.
Name	+	+	+		Az elem neve.
Name visible		+	+		A csomópont nevének láthatósága.
Orientation			+		A tranzíció iránya (függőleges vagy vízszintes).
Points				+	Az él közbenső pontjainak koordinátája.
D · · ·					A tranzíció prioritása. (Alapértelmezés szerint
Friority			+		100, minél nagyobb szám, annál előbb tüzel.)
Prohibitive				+	True, ha az él tiltó él.
Text align		+	+		A csomópont nevének elhelyezkedése.
Tokens		+			A hely tokenszáma a szimuláció kezdetén.
Weight				+	Az él súlya (multiplicitása).

Az elemekre jobb gombbal kattintva előhívható tulajdonságablakban ugyanezen tulajdonságok állíthatók be. Ez az ablak a *Pin* gombra kattintva rögzíthető a kényelmesebb szerkesztés érdekében. Többszörös kijelölésnél azok a tulajdonságok láthatók, mellyel az összes kijelölt elem rendelkezik.

VI.6. Beállítások

A beállításokban a program számos tulajdonsága testre szabható. A beállítások automatikusan mentésre kerülnek.

– Editor

• Show element names: Ki- vagy bekapcsolható az elemek nevének kiírása.

- Edge sections arrow cap: Beállítható, hogy a törtvonalú éleknél minden töréspontnál legyen nyílhegy vagy sem.
- More visible selection: Ki- vagy bekapcsolható a jobb láthatóságú kijelölés. Bekapcsolva az elemek háttere lesz színes kijelöléskor, kikapcsolva csak a körvonaluk színeződik át.
- Edge arrow size: Beállítható, hogy mekkora legyen a nyílhegyek mérete.
- Align to grid: Ki- vagy bekapcsolható, hogy az elemek illeszkedjenek-e a segédhálóhoz.
- Show grid: Ki- vagy bekapcsolható a segédháló megjelenítése.
- Grid style: Beállítható a segédháló típusa (négyzetrács vagy pontok).
- Grid width: Beállítható, hogy milyen távol legyenek egymástól a segédháló pontjai vízszintesen.
- Grid height: Beállítható, hogy milyen távol legyenek egymástól a segédháló pontjai függőlegesen.
- Add multiple elements: Beállítható, hogy egy elem beszúrása után maradjon-e az editor beszúrás módban vagy visszatérjen kijelölés módra.
- Default transition orientation: Beállítható, hogy egy beszúrt tranzíció alapértelmezés szerint függőleges vagy vízszintes irányú legyen.
- Cut/copy edges' connecting nodes also: Ki- vagy bekapcsolható, hogy mi történjen élek másolásakor (másolódjanak-e a végpontok is).
- Delete edges becoming orphan also: Ki- vagy bekapcsolható, hogy mi történjen élek végpontjának törlésekor.
- View
  - Desing area: Itt beállítható, hogy a szerkesztőterület alapértelmezett mérete mekkora legyen, illetve mekkora egységekben lehessen növelni.
  - Panels: Itt beállítható, hogy alapértelmezés szerint mely panelok legyenek láthatók a program indulásakor.
- Token game
  - Default tick interval: Beállítható a folyamatos tüzelés esetén a két tüzelés közt eltelő időintervallum alapértelmezett hossza.
  - Default token game mode: Beállítható, hogy alapértelmezés szerint melyik tokenjáték mód legyen aktív.
- Disk, memory
  - Default file type: Megadható, hogy alapértelmezés szerint bináris vagy XML formátumba mentsen a program.
  - Memory: Itt korlátozható a visszavonás és újra műveletek száma.

VII. Add-inek

A program támogatja add-inek (kiegészítő modulok) használatát. Az ilyen kiegészítőket a program add-in könyvtárában kell elhelyezni.

VIII. Hibák bejelentése

A program folyamatos fejlesztés alatt áll, így sajnos hibák is előfordulhatnak benne. Köszönettel vesszük, ha a felmerülő hibákat jelzi a program *Help* » *Send error feedback* felületén keresztül vagy a petridotnet@inf.mit.bme.hu e-mail címre. Ugyanerre az e-mail címre várjuk a javaslatokat, ötleteket is.

Tartalom

I. Bevezető1
II. Rendszerkövetelmények1
III. A program használata1
III.1. Indítás1
III.2. Betöltés, mentés
III.3. Petri-hálók létrehozása, szerkesztése2
IV. Hierarchikus hálók kezelése
V. Petri-hálók ellenőrzése
V.1. Szimuláció, token játék
V.2. Analízis
VI. A kezelői felület részletes leírása 10
VI.1. A PetriDotNet főablakának felépítése10
VI.2. Főmenü 10
VI.3. Fő eszköztár 12
VI.4. Selection eszköztár
VI.5. Tulajdonságpanel (Property pane)13
VI.6. Beállítások
VII. Add-inek
VIII. Hibák bejelentése